

Yachtok a monacói kikötőben. Vagyonok és várományosok

| BIZALMI VAGYONKEZELÉS | GYANÚS ÜGYLETEK | ADÓHATÓSÁGI SZIGOR |

Vigyázat, a kiskapuk záródnak!

„Átalakítjuk és állami felügyelet alá vonjuk a bizalmi vagyonkezelők rendszerét” – ígérte korrupcióellenes programja részeként a Tisza Párt. A friss törvény extra teendőket ró az adóhatóságra, és megszüntet egy fontos adóelkerülési kikaput, amit még az utolsó pillanatban is kihasználnak.

„Most kell lépni!” – sürgeti ügyfeleit az AegisLegal jogi iroda, és számos pályatársa ezt teszi. Akik-amelyek bizalmi vagyonkezeléssel, vagyonkezelői alapítványokkal foglalkoztak, máris aktivizálták magukat és ügyfeleiket, hogy segítenek a meglévő, adóhatósági szempontból feltehetően gyanús vagy hiányos szerződések felülvizsgálatában, a kilógó lólábak eltakarásában, az eddigi adóelőnyök megtartásában. És abban is, hogy a 2026. augusztus 31-étől érvényes szí-

gorítások előtt még meg lehessen játszani azokat a lehetőségeket, amelyeket az addig érvényes szabályok szinte tálcán kínálnak fel.

„A bizalmi vagyonkezelőkön keresztül korábban kihasználható adóelkerülési kiskapukat bezártuk, úgy, hogy a jogintézmény az eredeti szerepét továbbra is be tudja tölteni” – összegezte Kármán András pénzügyminiszter. Ez felettébb merész vállalat. Az eredeti szerep, amire a miniszter utalt, az volna, hogy a családi, vállalkozói vagyontörvényben

Farkas Zoltán
z.farkas@hvg.hu

lehesse tartani, hosszabb távon is biztonságosan megőrizni, gyarapítani és az öröklésüket megtervezni. A fogalom már a római jogban felbukkant (fiducia). A lényege: valaki – például vészhelyzetben – átengedi a vagyont másnak, hogy védje meg, kezelje. A ma is létező angol intézmény (trust) már a XII. században is fellelhető, amikor a keresztes hadjáratokra induló lovagok a harcok idejére átadták a földjeik felügyeletét a megbízottjaiknak. A pénzügytechnikai megoldás évszáza-

dok alatt sokat finomult, lehetővé tette például a Rockefeller- vagy a Rothschild-vagyon megőrzését. Magyarországon a bizalmi vagyonkezelést törvényileg csupán 2014 óta szabályozzák, kezdetben meglehetősen nagyvonalúan.

Ebben rejlik a miniszteri ígéret merészsége. Hiszen a bizalmi vagyonkezelők és vagyonkezelő alapítványok megjelenése óta számos nyílt vagy alig leplezett adóelkerülésről ismertté vált ismertté, ám a rájuk vonatkozó törvényeket utólag, visszamenőlegesen nem lehet átírni – függetlenül attól, hogy némely elterjedt gyakorlat már eddig is sértette az általános adózási alapelveket, például a rendeltetésszerű joggyakorlását. Bár a bizalmi vagyonkezelésben rejlő lehetőséget egészen kis vagyonok megőrzésére-örökítésére is alkalmazták, nagyobb vagyon esetében értelemszerűen nagyobb az elérhető előny. Mivel a Tisza Párt programja kifejezetten a korrupcióellenes fejezetben tett ígéretet arra, hogy a bizalmi vagyonkezelőket állami ellenőrzés alá vonja, ezzel azt sejteti, hogy a Nemzeti Együttműködés Rendszerének kiváltságos, gyorsan vagyonosodó klientúrája is előszeretettel használta ki a konstrukció előnyeit, és a kiskapukat főleg az ő kedvükért hagyták félig vagy egészen nyitva évenként keresztlül.

A szakmában az adóelkerülés anekdotikus eseteinek sokaságát ismerik. Gyanút kelt, ha a vagyont feltűnően gyorsan kiadja a vagyonkezelő, hiszen ez az intézmény éppen a hosszú távú tervezést szolgálja. Az is feltűnő, ha a vagyonrendelő – aki a részvényeit, értékpapírjait, ingatlanjait, jogait átengedi – lesz végül az egyedüli kedvezményezett. Idővel megjelentek sajátos, szinte leplezetlenül adókijátszásra létrejött szerződések; ismertté vált például az a megoldás, amikor le nem adózott osztalékkövetelést adtak bizalmi vagyonkezelésbe, arra alapozva, hogy a vagyon bevitele és kiadása egyaránt adómentes. Erre az adóhatóság 2025 márciusában az szja-törvény értelmezésével reagált, megállapítva, hogy az osztalék utáni adó mikor kinek – a vagyonrendelőnek vagy a kedvezményezettnek – kell megfizetnie, amit később a törvényi szabályozás is egyértel-

A bizalom jogi keretei

Bizalmi vagyonkezelés: olyan szerződéses viszony, ahol a vagyont vagy annak egy részét az eredeti tulajdonosa – szakkifejezéssel élve: a vagyonrendelő – elkülöníti és bizalmi vagyonkezelőre ruházza át, aki a kedvezményezettnek érdekében kezeli, és a hasznait nekik juttatja. Célja a magán- és a családi vagyonok hosszú távú védelme és gyarapítása. A vagyonrendelő akaratára a halálózása vagy cselekvésképtelenné válása esetén is irányadó. A vagyonkezelő a tevékenységért díjazásra jogosult.

A vagyon átadása a vagyonkezelőnek: adómentes (nincs változás).

A bevitt vagyon: a vagyonrendelő dönthet, hogy a vagyont a nála nyilvántartott értéken vagy felértékelve, piaci áron adja át a vagyonkezelőnek. A vagyonkezelőnek az eszközérték növekményét nyilván kell tartania.

A vagyon és a hozam kiadása, adózása:

- ha a vagyonelem kiadása változatlan formában történik, akkor nem adóköteles (nincs változás);
- a 2023. szeptember 12. előtt megkötött szerződések esetében a vagyon bármikor adómentesen kiadható, a hozam osztalékként adóköteles (nincs változás);
- a 2023. szeptember 12. után kötött vagyonkezelői szerződések esetében a bevitt, felértékelte vagyon akkor adható ki adómentesen, ha öt évig a vagyonkezelő tulajdonában volt, a hozam osztalékként adózik (nincs változás);
- a 2026. augusztus 31. után létrejött vagyonkezelői szerződések esetében megszűnik az eszközérték-növekmény adómentességére vonatkozó ötéves szabály és a felértékelte vagyon adómentessége is. Az eszközérték növekménye is hozamnak minősül, 15 százalékos személyi jövedelemadóval adózik.

A kezelt vagyon öröklése: a vagyonrendelő halála esetén a kedvezményezettnek nem keletkezik adókötelezettség (nincs változás).

A bizalmi vagyonkezelő ellenőrzése (változás):

- a kezelt vagyonról évente adatokat kell szolgáltatni az adóhatóságnak;
- a 2023. szeptember 12. előtt nyilvántartásba vett bizalmi vagyonkezelők által kezelt vagyont és a konstrukciót az adóhatóság annak tartalma szerint köteles ellenőrizni;
- 2028. január 1-jétől az adóhatóság valamennyi vagyonkezelőt ellenőriz;
- az adóhatóság a korábbi bizalmi vagyonkezelői szerződések tényleges tartalma alapján adókötelezettséget állapíthat meg;
- ha a korábban adóelkerülési céllal létrejött szerződések önkéntes felülvizsgálata során adókötelezettség merül fel, azt önellenőrzéssel teljesíteni lehet.

értékelésének nagy volt a tétje. Ha a bizalmi vagyonkezelő létrehozásánál a bevitt vagyonra nagyon magas értéket állapítottak meg, öt évvel később ezen összegig vehettek ki adómentesen pénzt. Például rámondták, hogy a cég egymilliárd forintot ér, és idővel ennyiért el is adták, a végén egymilliárdot adómentesen ki is vehettek. Ha pedig a cég már a bevételkor valóban egymilliárdot ért, az értéke azonban 1,5 milliárdra nőtt, és végül 2 milliárdért sikerült eladni, akkor is az egymilliárdos indulótőke volt adómentes, a növekmény egymilliárd forint 15 százalékkal adóköteles. Vagyis öt év alatt a létrehozás kori piaci érték adómentessége legalizálódott, ami különösen a nagy vagyonok birtokosai szemében tette vonzóvá a bizalmi vagyonkezelést. A múlt heti törvénymódosítással ez a szabály sem változik visszamenőlegesen, ezért noszogatták a tanácsadók az ügyfeleiket, hogy éljenek az augusztus 31-éig nyitva hagyott lehetőséggel.

Szeptember elsejétől viszont megszűnik az öt esztendő után járó adómentesség, a kiadáskor a vagyon felértékelődött része után hozamként fog adózni a kedvezményezett, a kezelt vagyonról pedig évente be kell számolni az adóhatóságnak. Ez komoly változás a kezdeti ingyenességhez és a későbbi, ötéves szabállyal elérhető adómentességhez képest, ám csak a törvény hatálybalépése után kötött bizalmi vagyonkezelői szerződésekre és a korábbi szerződések alapján, augusztus 31-ét követően átadott vagyonelemekre vonatkozik – azaz minden új, vagyonkezelésbe vont vagyonra. A múltbéli visszaélések feltárásáról és az adó pótlólagos megfizetéséről azonban nem mond le a kormány, ehhez az adóhatóság jogkörét és teendőit jócskán kibővíti.

Az adóhatóság előbb a 2023. szeptember 12. előtt kötött szerződéseket köteles átvizsgálni tartalmi szempontból, mielőtt elévülnének, majd 2028. január 1-jétől valamennyit. A vagyonrendelés célja, körülményei, a tanácsadók, ügyvédek szerepe, a megbízási szerződések részletezettsége, a vagyonrendelő, a vagyonkezelő és a kedvezményezett közti kapcsolat, az indulótőke bevitele és a vagyonkiadás között eltelt idő, valamint megany-

műsített. Úgy hírlík, próbálkoztak azzal is, hogy bérkövetelést adjanak bizalmi vagyonkezelésbe, ami különösen vakmerő megoldás.

A vagyon hosszú távú megőrzését-gyarapítását egy 2023-as törvénymódosítás ösztönözte. Ez a lakóingatlanok eladására és a tartós befektetési számlákra vonatkozó szabály sorvezetőjét követte, ám a bevitt indulótőke fel-

nyi más tényező elemzése során állapítja majd meg, hogy az ügylet kifejezetten adóelőny elérésére irányult, vagy valóban a vagyon megőrzését, átörökítését, a generációváltás megkönnyítését szolgálja. Az előbbi esetben az ügyek rendbetételére történő felszólítás után adótartozást állapíthat meg, amelyet pótlékkal megfizelve kell teljesíteni. Ennek a veszélynek az elkerülésére kínálja fel szolgáltatásait mások mellett a Blochamps pénzügyi tanácsadó: „Még az ellenőrzés megindulása előtt érdemes átvilágítani a dokumentációt, és utólag is megfelelően alátámasztani a vagyonrendelés valós céljait.”

Ajánlatos azonban óvatosan venni a sürgető ajánlatokat. Egyrészt a korábbi szabályok szerint történt vagyonátadás az ingatlan- és cégnyilvántartás alapján utólag is rekonstruálható, ezzel a vagyonkezelés jellege, célja is valószínűsíthető, másrészt az adóhatóság azt is látni fogja, ha új bizalmi vagyonkezelők egy hónap alatt tömegesen kapnak új adószámot. Ha előtte nem volt szó vagyontervezésről, nagyon nehéz lehet megindokolni az öröklés és a generációk közti vagyonátadás megalapozottságát.

Ha az adóhatóság a kezelt vagyonnál vagy a magánalapítvány-nál adótartozást állapít meg, amely a vagyonnal szemben nem hajtható be, akkor azt a magánszemélyt kötelezheti a tartozás megfizetésére, aki a kezelt vagyon terhére ingyenesen vagyont szerzett – jelzi honlapján a változások ismertetésekor a Deloitte pénzügyi tanácsadó. Egyúttal megerősíti a törvényhozói szándékot is: ha valaki az adóellenőrzés részletes szempontjait tartalmazó normaszöveg alapján úgy véli, tartozása van, ezt önellenőrzéssel teljesítheti. „A visszaélésszerű bizalmi vagyonkezelési szerződések az elmúlt években tömegesen alkalmazott »termékké« váltak. A törvényjavaslat egyértelmű bizonyítéka annak, hogy a jogalkotó tisztában van az elmúlt években a piacon kialakult adóelkerülő gyakorlat-tal és az ebben közreműködő szolgáltatók szerepével” – fűzi hozzá a Deloitte, amibe az is beleértendő, hogy az eredeti konstrukciók utólagos megszépítésének is van kockázata. ■

A Rail Cargo központjában.
Kockára tett jövő

■ KOVÁCS IMRE RCH-VEZÉR | GAZDAG MÚLTÓRÓL, SZEGÉNY JELENRŐL, LEHETŐSÉGEKRŐL ■

Menekülőút vasúton

Évente 360 ezer kamiont és 94 ezer tonna szén-dioxid-kibocsátást vált ki a furcsa nevű vasúti „egyeskocsi-fuvarozás”. A korábbi kormány elsorvasztotta, de áldoz-e az új a piaci alapon életképtelen tevékenységre? – veti fel Kovács Imre, a Rail Cargo Hungary vezérigazgatója.

Sztojcssev Iván
i.sztojcssev@hvg.hu

■ **A legtöbb ember nem gyakran találkozik a vasúti egyeskocsi-fuvarozás elnevezéssel. Hogyan magyarázná el akár az átlagembernek, akár a kormány vasút iránt kevésbé érdeklődő tagjainak, hogy miért fontos ezzel foglalkozni?**

A vasúti áru fuvarozásról a leggyakrabban azt gondolják, hogy nagy mennyiségű tömegárut juttat el egy feladási állomásról a rendeltetési állomásra. Az egyeskocsi-fuvarozás esetében kisebb mennyiségeket kell elfuvarozni különböző kis állomásokról egymástól eltérő célállomásokra. Ez a művelet sokkal összetettebb és egyúttal költségesebb, mint az irányvonati közlekedés, ezért piaci alapon nem is lehet végezni. Magyarországon ilyen szolgáltatást a Rail Cargo Hungaria és a GYSEV Cargo nyújt. Ebben a közúti szállítással versenyzünk. Az egyeskocsi-fuvarozás ugyanis

évente 360 ezer kamiont vált ki, amivel megakadályozza 94 ezer tonna szén-dioxid-kibocsátását. Ha ezt a szolgáltatást nem tudnánk fenntartani, akkor vagy a közutakat terhelnénk meg több százezer többletkamionnal, vagy meghiúsulna a megbízók üzleti célja, és bizonyos termékeket nem is lehetne például exportálni. Ezek azok a nemzetgazdasági, környezetvédelmi és üzem-gazdasági megfontolások, amelyek alapján a kormányra vár a döntés, hogy ezt a kvázi közszolgáltatási tevékenységet támogatja-e.

■ **Az év elején megszűnt az állami támogatás, és sok hír szólt arról, hogy ebből nagy baj lesz. Lassan lehet mérleget vonni: milyen volt az év eddigi része?**

A 2021–2025 közötti időszakra megítélt évi 6,4 milliárd forintos állami támogatás futamideje tavaly év végén lejárt, de mivel az évek alatt